BIJLAGE III – Analyse varianten financiële prikkel

De financiële prikkel gaan we vanaf 1 januari 2025 inzetten bij het aanbieden van restafval en GFT+e. De andere stromen die we aan huis ophalen blijven gratis. De financiële prikkel op de milieustraat blijven we ook inzetten.

Nieuw systeem heffing: vastrecht plus tarief per aanbieding huishoudelijke afvalstromen
In het nieuwe systeem bestaat de afvalstoffenheffing uit twee delen:

- het vastrecht, en
- de tarieven per aanbieding van huishoudelijke afvalstromen.

1. Varianten vastrecht:
Het vastrecht vraag je als dekking voor de vaste kosten binnen de afvalstoffenheffing. Voor het vastrecht kiezen we één (1) vast tarief voor alle huishoudens (plat tarief). We maken dus geen onderscheid in de huishoudgrootte voor de hoogte van het vastrecht (gedifferentieerd tarief). Deze kosten zijn immers grotendeels niet afhankelijk van het aantal personen in een huishouden.

- Een éénpersoons huishouden maakt niet altijd minder gebruik van collectieve voorzieningen
- Een meer persoons huishouden heeft niet automatisch meer restafval. Dat is vooral afhankelijk van het gedrag (inkoop/afvalscheiding) van de betrokken inwoners/huishoudens.
- Een vastrecht is eenvoudiger, en daarmee goedkoper, te heffen. Er zijn immers minder werkzaamheden nodig om de aanslag op te leggen.

Vastrecht		**Variant 1**	**Variant 2**	**Variant 3**
Plat	Een tarief voor alle huishoudens	Ja	Nee	Nee
Gedifferentieerd	Tarief afhankelijk van huishoudgrootte	Nee	Ja	Ja
			1 of meer	1,2,3 of meer

Hoogte tarief vastrecht:
Het vastrecht stellen we pas in 2024 definitief vast. We verwachten hiervoor een bedrag van € 180 tot € 220 per huishouden per jaar.

2. Varianten tarief aanbiedingen:
Voor de aanbiedtarieven is de keus om, naast een tarief voor restafval, een tarief te hanteren voor het aanbieden van de andere afvalstromen die we aan huis ophalen (GFT+e, PMD, OPK).

- Voor restafval
    - vraag je een tarief om te voorkomen dat het aangeboden wordt (minder restafval, meer en afvalscheiding);
    - is het tarief een beleidsmiddel. Is het tarief hoger, dan bieden de inwoners minder restafval aan. Een te laag tarief heeft geen of een zeer beperkt effect. Een te hoog tarief betekent niet altijd nog minder restafval, maar wel meer risico op vervuiling van gescheiden ingezamelde stromen en dumpingen van afval in de openbare ruimte.
- Voor GFT+e is een tarief gewenst om:
    - de inzamel- en verwerkingskosten te dekken, deze kosten bedragen ca. € 320.000 per jaar;
    - het aanbieden van bijna lege containers te ontmoedigen. Een klein bedrag per lediging stimuleert dat er alleen (bijna) volle containers worden aangeboden. Zo blijven de inzamelkosten laag;
    - de kosten eerlijker te verdelen – de vervuiler betaalt. Huishoudens met minder GFT+e, bijvoorbeeld omdat ze geen of een kleine tuin bezitten, betalen zo minder dan huishoudens die veel GFT+e aanbieden;
    - het alternatief, verrekening van de kosten in het vastrecht zorgt dat alle huishoudens ongeveer € 30-35 per jaar betalen voor inzamelen en verwerken van GFT+e. Ook als ze weinig of geen GFT+e hebben.
- Voor PMD is een tarief niet gewenst:
    - een nultarief is een stimulans voor betere afvalscheiding. Voor dekking van de inzamel- en verwerkingskosten ontvangen we een vergoeding vanuit het Afvalfonds.
- Voor OPK is een tarief niet gewenst:
    - een nultarief is een stimulans voor betere afvalscheiding. De dekking van de inzamelkosten komt normaal gesproken uit de opbrengsten voor het papier. In de huidige situatie is dat saldo negatief, het restbedrag verrekenen we in het vastrecht.

BIJLAGE III – Analyse varianten financiële prikkel

Aanbiedingen	Aanbiedingstarief	Variant a	Variant b	Variant c
Restafval fijn	Verzamelcontainer Minicontainer	Ja	Ja	Ja
GFT+e	Minicontainer Verzamelcontainer	Ja	Ja	Nee
PMD	Verzamelcontainer Minicontainer	Ja	Nee	Nee
OPK	Minicontainer	Ja	Nee	Nee

Hoogte aanbied tarieven:
Voor de tarieven voor het aanbieden van restafval zijn 3 varianten uitgewerkt. Die hebben elk een ander effect op het aanbiedgedrag, en dus op de hoeveelheden afval, en de daarmee samenhangende kosten. Kort samengevat: inwoners bieden minder restafval aan als de kosten daarvoor stijgen. Wanneer de kosten te hoog zijn, is het effect mogelijk minder en kan dit tegelijkertijd de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde stromen negatief beïnvloeden. Voor de tarieven voor het aanbieden van GFT+e is maar 1 variant bepaald, een niet kostendekkend tarief (50% dekking).
Het voorstel is te kiezen voor een gemiddeld tarief per aanbieding. Dit tarief valt in de bandbreedte van de in de buurgemeenten gehanteerde tarieven voor het vastrecht en de aanbiedingen.

Hoogte tarieven restafval
Voor de tarieven voor het aanbieden van restafval zijn 3 varianten uitgewerkt.
Een laag (€ 2,50 tot € 3,50 per inworp), een middel (€ 3,50 tot € 4,50 per inworp) en een hoog tarief (€ 4,50 tot 5,50 per inworp).
Een lager aanbiedtarief betekent een hoger vastrecht, en een hoger tarief betekent een lager vastrecht.

Hoogte tarieven GFT+e
Voor de tarieven voor het aanbieden van GFT+e is maar 1 variant bepaald, een niet kostendekkend tarief. We hebben per jaar ongeveer 115.000 aanbiedingen. De kosten voor inzameling en verwerking zijn ongeveer € 320.000 per jaar.
Het voorstel is om ongeveer 50% van de kosten in het aanbiedtarief op te nemen. Een aanbieding komt dan uit op € 1,40 per 140 liter minicontainer, of € 0,10 voor een inworp in de bovengrondse verzamelcontainer bij hoogbouw.

Vaste tarieven voor de periode 2025-2028
In alle varianten gaan we uit van gelijkblijvende tarieven voor zowel het vastrecht als de aanbiedingen voor de eerste 4 jaar (2025-2028). Hiermee voorkomen we jaarlijkse stijgingen van vastrecht en/of aanbiedtarieven doordat we elk jaar ook minder inkomsten hebben uit de aanbiedingen van restafval. En dat is wel het uitgangspunt, want minder restafval betekent automatisch ook minder aanbiedingen van de minicontainers in het buitengebied of inworpen in de ondergrondse containers.

Ondersteunende maatregelen:
Een tarief per aanbieding vraagt om ondersteunende maatregelen voor bepaalde situaties. Deze maatregelen zijn nodig bij:

- Extra afvalaanbod, vanuit medische indicatie:
  - Indien gebruik gemaakt wordt van een ondergrondse container voor restafval: Vrijstelling/kwijtschelding van 26 inworpen per jaar, via aparte medische milieupas.
  - Indien gebruik gemaakt wordt van een minicontainer voor restafval: Vrijstelling/kwijtschelding van 13 aanbiedingen per jaar, via aparte minicontainer voor medisch restafval, zonder bijkomende jaarlijkse lasten.
- Extra afvalaanbod, Luiers/Incontinentiemateriaal:
  - Uitbreiden van inzameling luiers/incontinentiemateriaal met brengvoorzieningen in alle kernen. Bij voorkeur in samenwerking met kinderdagverblijven/kind-centra. We zetten er op in om de luiers te laten recyclen, en niet langer te verbranden.

  Als er geen luierinzamelpunt in de nabijheid van de woning aanwezig is.
  - Indien gebruik gemaakt wordt van een ondergrondse container voor restafval: Vrijstelling/kwijtschelding van 26 inworpen per jaar, via aparte luier/inco milieupas.

- Indien gebruik gemaakt wordt van een minicontainer voor restafval: Vrijstelling/kwijtschelding van 13 aanbiedingen per jaar, via aparte minicontainer voor luier/inco afval, zonder bijkomende jaarlijkse lasten

Communicatie is cruciaal

Het belangrijkste is dat onze inwoners weten wat er verandert, en wat dat voor hen betekent. Daarom plannen we in 2024 een intensieve communicatiecampagne. We vertellen ze wat het doel is, wat daarvoor nodig is, en vooral hoe ze zelf, eenvoudig, mee kunnen doen. Bijvoorbeeld door voorbeelden te noemen en laten zien, zogenoemde “life-hacks”.
We stellen een communicatieplan op zodat we na het invoeren van de financiële prikkel het jaar rond onze inwoners kunnen informeren over afvalscheiding en hergebruik. Zo willen we onze inwoners helpen om de uiteindelijke rekening zo laag mogelijk te houden.